

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана факультету іноземних мов
Тетяна КОЛОСНИЧЕНКО

“ 12 ” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Мультикультуралізм, гендер і література
вибіркова

Освітньо-професійна програма: «Англійська мова та зарубіжна література»

Спеціальність: 014 Середня освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

факультет іноземних мов

Мова навчання: англійська

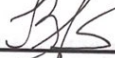
Чернівці 2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни “Мультикультуралізм, гендер і література” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова та зарубіжна література» за спеціальністю «Середня освіта», спеціалізації 014.02 «Мова та зарубіжна література (англійська)», що затверджена Вченою радою ЧНУ 26.02.2024

Розробник: Дзик Р.А., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Погоджено з гарантом і схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від “ 12 ” серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Беженар І.В.

Передмова

Дисципліна «Мультикультуралізм, гендер і література» призначена для підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Англійська мова та зарубіжна література» спеціальності 014 Середня освіта. Вивчення цієї дисципліни є складовою професійної підготовки майбутніх фахівців, оскільки дозволяє орієнтуватися у світовому літературному процесі з огляду на його культурне і гендерне різноманіття.

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з основними мультикультурними і гендерними концепціями світового літературного процесу; засвоїти основний понятійний інструментарій та навички аналізу літературних текстів, що містять мультикультурні й гендерні аспекти; враховувати мультикультурний і гендерний підходи у професійній діяльності

Завдання вивчення навчальної дисципліни

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК 4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК 5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК 7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПК 1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури..

ПК 2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації

успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ПК 6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

Результати навчання:

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, філології та літературознавства у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

ПРН 2. Здійснює лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів, а також пояснює ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів як складної структурно-семантичної єдності взаємопов'язаних та взаємодіючих одиниць, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора.

ПРН 5. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	сем.	лаб.	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	1	3	90		18				68	4	залік
Заочна	1	1	3	90		8				82		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1.													
Мультикультуралізм і гендер: поняття, основні теоретичні концепції													
Тема 1. Визначення та ключові аспекти мультикультуралізму	10		2		1	7	8,8		0,8				8
Тема 2. Постколоніальна критика	10		2		1	7	8,8		0,8				8

Тема 3. Гендер як соціокультурна категорія	9		2			7	8,8		0,8			8
Тема 4. Гендерна і феміністична критика	9		2			7	8,8		0,8			8
Тема 5. Трансформація літературного канону з перспективи мультикультурних і гендерних студій	7		1			6	8,8		0,8			8
Разом за ЗМ1	45		9		2	34	44		4			40
Змістовий модуль 2.												
Мультикультуралізм і гендер у літературі												
Тема 6. Взаємодія культур у літературному процесі	9		2			7	8,8		0,8			8
Тема 7. Мультикультуралізм у літературній практиці	9		2			7	8,8		0,8			8
Тема 8. Репрезентація гендерних ролей у літературі	10		2		1	7	9,8		0,8			9
Тема 9. Жіноче письмо	10		2		1	7	8,8		0,8			8
Тема 10. Перетин мультикультуралізму та гендеру в літературі	7		1			6	9,8		0,8			9
Разом за змістовим модулем 2	45		9		2	34	46		4			42
Усього годин	90		18		4	68	90		8			82
Підсумкова форма контролю	залік											

Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Години стац./заоч.	
1	Словник термінів мультикультуралізму	7	8
2	Опрацювання книг Е. Саїда і Г. Ч. Співак	7	8
3	Опрацювання книги С. де Бовуар «Друга стаття»	7	8
4	Словник термінів гендерної і феміністичної критики	7	8
5	Опрацювання книги Г. Блума «Західний канон»	6	8
6	Творчість Салмана Рушді	7	8
7	Творчість Джона Максвелла Кутзее	7	8
8	Творчість Маргарет Етвуд	7	9
9	Творчість Вірджинії Вулф	7	8
10	Творчість Чімаманди Нгози Адічі	6	9
	Всього	68	82

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у

процесі вивчення навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- студентські презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік.

Орієнтовні питання до заліку

1. Як визначається мультикультуралізм і які його основні принципи?
2. Які переваги та виклики мультикультуралізму для сучасних суспільств?
3. У чому полягає суть постколоніальної критики і як вона аналізує спадщину колоніалізму?
4. Як постколоніальна критика розглядає взаємини між колонізаторами та колонізованими у літературі?
5. Що означає "гендер" як соціокультурна категорія і як його формує суспільство?
6. Яким чином гендерні ролі впливають на соціальну поведінку та очікування в різних культурах?
7. Які ключові ідеї феміністичної критики у літературних дослідженнях?
8. Як гендерна критика змінює підхід до аналізу класичних літературних творів?
9. Як мультикультуралізм впливає на трансформацію літературного канону?
10. Які зміни в літературних канонах спричинені феміністичними та мультикультурними студіями?
11. Як відбувається взаємодія культур у літературному процесі і які її ключові аспекти?
12. Як глобалізація впливає на взаємодію культур у сучасній літературі?
13. Які особливості мультикультуралізму проявляються в літературній практиці різних країн?
14. Як мультикультуралізм відображається у літературних творах на прикладі конкретних авторів чи творів?
15. Як гендерні ролі репрезентуються у літературі різних епох і культур?
16. Які літературні твори особливо яскраво висвітлюють стереотипи щодо гендерних ролей?
17. Що таке "жіноче письмо" і як воно відрізняється від традиційного літературного письма?
18. Які риси жіночого письма є найхарактернішими для літератури ХХ та ХХІ століть?
19. Яким чином мультикультуралізм впливає на гендерну репрезентацію у літературі?
20. Як перетин мультикультуралізму та гендеру формує нові літературні перспективи та аналіз текстів?

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Поточний контроль відбувається у вигляді усних відповідей (фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань).

15 балів - студент продемонстрував високий рівень володіння матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади; правильно і швидко реагував на запитання викладача;

12-14 балів - студент показав добре володіння матеріалом; розкрив зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, навів відповідні приклади.

9-11 балів - студент показав досить добре володіння матеріалом, проте не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів достатньо прикладів.

5-8 балів - студент показав задовільне володіння матеріалом, проте не до кінця розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на запитання викладача.

1-4 бали - студент практично не володіє матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів.

0 балів - студент не відповів на запитання.

Критерії оцінювання модульного тесту

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
15	15
14	14
13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
--	-------------------------	--------------------

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Вступ до спеціальності» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю (з них по 15 балів – відповіді на практичних заняттях та по 15 балів – контрольні роботи у вигляді тестових завдань) і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Підсумковий контроль

Під час навчання проводяться написання двох модульних контрольних робіт (тестів). Форма підсумкового контролю – залік.

Засоби оцінювання

- стандартизовані тести;

- усне опитування на семінарах.

Критерії оцінювання модуль-контролю (залікова робота)

Залікова робота складається з 27 завдань, 20 з яких тестового формату, 7 – структурний аналіз поетичного уривку, які спрямовані на перевірку рівня теоретичних знань та практичних компетентностей. Завдання модуль-контролю охоплюють питання трьох рівнів складності, яким надана певна кількість балів.

Питання 1-го рівня складності: 1-20 – 1 бал/питання;

2-го рівня складності: 21-22 – 2,5 балів/питання;

3-го рівня складності: 23-27 – 3 бали/питання.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи та освітні технології навчання

Інноваційні: лекція (проблемна, з запрограмованими помилками), евристична бесіда, дискусія, аудіовізуальний метод. Пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, наочні методи (використання мультимедійних презентацій у

програмі Power Point); практичні (виконання завдань, самостійна робота, конспектування). Вивчення нового матеріалу. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях. Методи усного викладу знань і активізації пізнавальної діяльності (розповідь, пояснення).

Політика академічної доброчесності відповідає чинним нормативно-правовим документам України, стандартам вищої освіти, Етичному кодексу та Положенням щодо прав та обов'язків, правил поведінки, академічної доброчесності, доступу до навчання осіб з обмеженою мобільністю та ін. нормативно-правовим документам, затвердженим в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (див. <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>).

Рекомендована література

Основна

1. Антологія феміністичної філософії / пер. з англ. Б. Єгідиса ; наук. ред. пер. О. Іващенко ; ред. Е. М. Джагер, А. М. Янг. Київ : Основи, 2006. 800 с.
2. Бовуар С. де. Друга стать. У 2 т. Пер. з фр. Н. Воробйової, П. Воробйова і Я. Собка. Київ : Основи, 2017
3. Саїд Е. Культура й імперіялізм / пер. з англ. К. Ботанової і Т. Цимбала. Київ : Критика, 2007. 608 с.
4. Співак Г. Ч. В інших світах. Есеї з питань культурної політики / пер. з англ. Р. Ткачука, І. Супрунець і А. Кулакова. Київ : Вид. дім «Всесвіт», 2006. 480 с.
5. Multiculturalism, Multilingualism and the Self: Literature and Culture Studies / ed. Drong L. Mydla J. Poks M. Cham : Springer, 2017. 198 p.

Додаткова

1. Варикаша М. Гендерний дискурс у літературі non-fiction. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2013. 204 с.
2. Гендерні студії в літературознавстві : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Н. Клименко [та ін.] ; ред. В. Погребна. Запоріжжя : Запорізький нац. ун-т, 2008. 222 с.
3. Крістева Ю. Самі собі чужі / пер. з фр. З. Борисюк. Київ : Основи, 2004. 264 с.
4. Про рівність статей : збірник / пер. з фр. під заг. ред. О. Хоми. Київ : Альтпрес, 2007. 484 с.
5. Саїд Е. Орієнталізм / пер. з англ. В. Шовкуна. Київ : Основи, 2001. 511 с.
6. Тейлор Ч. Мультикультуралізм і «Політика визнання» / пер. з англ. Р. Димерця. Київ : Альтерпрес, 2004. 172 с.
7. Фанон Ф. Гнані і голодні / пер. з фр. І. Ковальської, І. Цюпи і К. Шепетюк. Київ : Вперед, 2016. 227 с.

8. Чи шкодить мультикультуралізм жінкам? / С. М. Окін та ін. ; пер. з англ. О. Христенко, В. Горбатька. Харків : Каравела, 2003. 160 с.
9. Dzyk R. Literature and Emigration: Overcoming the Tragedy of Exile. *Forced Migration in The XXI Century: Challenges, Values, Reflections*. International Scientific Symposium, 1–3 December 2023, Augsburg, Germany : Proceedings of reports' abstracts. Augsburg, 2023. P. 65–67.
10. The Future is Feminist: Radical, Funny, and Inspiring Writing by Women / ed. M. Farrugia. San Francisco : Chronicle Books, 2019. 143 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua/>
2. <http://chtyvo.org.ua>
3. www.academia.edu
4. <http://diasporiana.org.ua>